

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MUAMMER TATAR BAŞVURUSU

Başvuru Numarası	: 2014/819
Karar Tarihi	: 9/6/2016
Başkan	: Burhan ÜSTÜN
Üyeler	: Serruh KALELİ Hicabi DURSUN Kadir ÖZKAYA Rıdvan GÜLEÇ
Raportör	: Yakup MACİT
Başvurucu	: Muammer TATAR
Vekili	: Av. Ali SELEK

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, sıra cetveline itiraz ve alacağın iflas masasına kaydedilmesi davasında, temyiz talebinin süre yönünden reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 15/1/2014 tarihinde Ankara 8. Asliye Ticaret Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde başvurunun Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca 28/2/2014 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Bölüm tarafından 13/3/2014 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü 9/5/2014 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuştur.

6. Bakanlık tarafından Anayasa Mahkemesine sunulan görüş 21/5/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanlarını 26/5/2014 tarihinde ibraz etmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu; ciro yoluyla devraldığı 19/6/2009 vade tarihli, 75.000 TL bedelli, 10/7/2009 vade tarihli, 110.000 TL bedelli ve 7/8/2009 vade tarihli, 70.000 TL bedelli bonolara dayalı olarak keşideci borçlu G. Mühendislik İnş. San. Dış. Tic. Ltd. Şti.ye karşı Şanhurfa 2. İcra Müdürlüğünün E.2009/10629 sayılı dosyasında icra takibi başlatmıştır.

9. Başvurucu takip sırasında borçlu Şirketin iflas ettiğini öğrenmiş, 27/1/2010 tarihinde alacağının iflas masasına kaydı için İflas İdaresine başvurmuştur.

10. İflas İdaresi 19/3/2010 tarihli ve 85 sayılı kararı ile icra takibinin iflas kararından sonra başlatıldığını, takibe dayanak kambiyo senetlerinin tek başına alacağın varlığını ispata elverişli olmadığını, alacağın varlığının somut kanıtlarla ispatlanmadığını belirterek başvurusunun talebini reddetmiştir.

11. Başvurucu, İflas İdaresi kararının iptali ve alacağın iflas masasına kaydı için Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesinde dava açmış; Mahkeme 18/10/2011 tarihli ve E.2010/750, K.2011/502 sayılı kararıyla davayı süre yönünden reddetmiştir.

12. Mahkemenin 18/10/2011 tarihli hüküm celsesi tutanağında "*Dair, davacı vekilinin yüzüne karşı davalıların yokluğunda, Yargıtay yolu açık olmak üzere verilen karar açıkça okunup anlatıldı.*" ibaresinin yazılı olduğu anlaşılmıştır.

13. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...

İflas Müdürlüğünden celp edilen evraklara göre davacı vekili vasıtası ile 19/1/2010 tarihinde kayıt kabul başvurusunda bulunmuş bu talebi 19/3/2010 tarih ve 85 nolu iflas ve idare memurluğu kararına göre reddedilmiş, red kararı başvuruda bulunan Av. N.D.ye 9/11/2010 tarihinde tebliğ edilmiştir. Davacının yeni vekili Ankara İflas Müdürlüğüne 8/10/2010 tarihinde vekaletname ibraz ederek vekil olarak kabulünü istemiş 20/11/2010 tarihinde de yeni vekile iflas idare memurluğunun kararı ve ikinci alacaklılar toplantısının davet yazısı tebliğ edilmiştir. Tebliğ gideri avans olarak alındığından İİK'nun 223. maddesinin 3. fıkrası hükmüne göre davanın açma süresi bu tarihten itibaren başlayacağından dava en geç 5/12/2010 tarihinde açılması gerekirken, hakedüşürücü süre geçtikten sonra 13/12/2010 tarihinde açılmıştır.

Toplanan delillere göre davacının vekili vasıtası ile yapmış olduğu masaya kayıt başvurusunun 19/3/2010 tarihli karar ile reddedildiği, yeni vekilin 8/10/2010 tarihinde vekaletname ibraz etmesi üzerine bu vekile 20/11/2010 tarihinde iflas idare memurluğunun kararı ile ikinci alacaklıların toplanmasına ilişkin davet yazısının tebliğ edilmesine rağmen davanın 15 günlük hakedüşürücü süre geçildikten sonra açıldığı anlaşılmakla davanın reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: *Gerekçesi yukarıda izah olunduğu üzere;*

Dava hak düşürücü süre geçtikten sonra açıldığından reddine,

...

Dair davacı vekilinin yüzüne karşı, davalıların yokluğunda, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 15 günlük yasal süre içerisinde Yargıtay yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup anlatıldı.18/10/2011"

14. Gerekçeli karar 6/4/2012 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiş, başvurucu 24/4/2012 tarihinde anılan kararı temyiz etmiştir.

15. Yargıtay 23. Hukuk Dairesi 25/6/2012 tarihli ve E.2012/2816, K.2012/4321 sayılı ilamıyla temyiz istemini süre yönünden reddetmiştir. İlamın ilgili kısmı şöyledir:

"Mahkemece kayıt kabul talebi hakkında verilen hüküm temyiz eden davacı vekiline 6/4/2012 günü tebliğ edildiği halde, temyiz dilekçesi İİK'nun 164. maddesinde öngörülen 10 günlük yasal süre geçirildikten sonra 24/4/2012 tarihinde verilmiştir. Süresinden sonra yapılan temyiz istemleri hakkında mahkemece bir karar verilebileceği gibi, 1/6/1990 gün ve E.1989/3, K.1990/4 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararında Yargıtay tarafından da karar verilebileceği kabul edilmiş olmakla, temyiz isteminin reddi gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenle, davacı vekilinin temyiz isteminin süre yönünden REDDİNE,

..."

16. Karar düzeltme talebi aynı Dairenin 7/2/2013 tarihli ve E.2012/6762, K.2013/648 sayılı ilamıyla reddedilmiştir.

17. Ret kararı 2/1/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiş, 15/1/2014 tarihinde yapılan başvuruda süre aşımı olmadığı tespit edilmiştir.

B. İlgili Hukuk

18. 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 223. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"İflâs idaresi toplantıları, idare memurlarının veya herhangi bir alacaklının gündem belirlemek suretiyle yapacağı talep üzerine iflâs dairesi müdürünün toplantı gününden en az yedi gün önce göndereceği çağrı üzerine yapılır. İflâs idaresi, kararlarını çoğunlukla alır; ancak toplantıya her üç iflâs idare memurunun da katılmaması hâlinde iflâs dairesi müdürü iflâs idaresinin görevini yüklenir ve iflâs idaresi adına tek başına karar alır. Toplantıya iflâs idaresi memurlarından birinin veya ikisinin iştiraki hâlinde iflâs dairesi müdürü de bu toplantıya katılır. Karar alınmaması hâlinde iflâs dairesi müdürünün oyu doğrultusunda işlem yapılır. İflâs masasına alacaklı olarak müracaat eden alacaklılar, tebligata elverişli adres göstermek ve Adalet Bakanlığınca çıkarılacak tarifede gösterilecek yazı ve tebliğ masrafları için avans vermek suretiyle iflâs idaresince alınacak kararların kendilerine tebliğini isteyebilirler. Bu muameleyi yaptırmış alacaklılar hakkında iflâs idare memurunun kararlarına karşı kanun yolları kendilerine tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar."

19. 2004 sayılı Kanun'un 232. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Alacakların kaydı için muayyen müracaat müddeti geçtikten sonra ve iflas idaresinin seçilmesinden itibaren en geç üç ay içinde iflas idaresi tarafından 206 ve 207 nci maddelerde yazılı hükümlere göre alacaklıların sırasını gösteren bir cetvel yapılır ve iflas dairesine bırakılır.

..."

20. 2004 sayılı Kanun'un 233. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Sıra cetvelinde kabul edilmeyen alacaklar red sebepleri ile birlikte gösterilir.

..."

21. 2004 sayılı Kanun'un 234. maddesi şöyledir:

"İflas idaresi sıra cetvelini iflas dairesine verir ve alacaklıları 166 ncı maddenin 2 nci fıkrasındaki usule göre ilan yoluyla haberdar eder.

İddialarının tamamı veya bir kısmı reddedilen yahut iddia ettikleri sıraya kabul edilmeyen alacaklılara doğrudan doğruya haber verilir."

22. 2004 sayılı Kanun'un 164. maddesinin birinci ve ikinci fıkrası şöyledir:

"Ticaret mahkemesince verilen nihaî kararlar, 160 uncu maddenin son fıkrasına göre alınan masraftan karşılanmak suretiyle mahkemece re'sen taraflara tebliğ olunur.

Bu kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

23. 18/6/1927 tarihli ve 1086 sayılı mülga Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 432. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Temyiz süresi onbeş gündür. Bu süre 8/1/1943 tarih ve 4353 sayılı Kanuna tabi kamu kuruluşları hakkında otuz gündür. Temyiz süreleri, ilamın usulen taraflardan her birine tebliği ile işlemeye başlar."

24. 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun geçici 3. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"Bölge adliye mahkemelerinin, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazete'de ilan edilecek göreve başlama tarihine kadar, 1086 sayılı Kanunun temyize ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur."

"Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce aleyhine temyiz yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar 1086 sayılı Kanunun 26/9/2004 tarihli ve 5236 sayılı Kanunla yapılan değişiklikten önceki 427 ilâ 454 üncü madde hükümlerinin uygulanmasına devam olunur."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

25. Mahkemenin 9/6/2016 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun Şikâyetleri

26. Başvurucu, İflas İdaresinin ret kararının iptali için Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesinde açtığı davada Mahkemenin, ikinci alacaklıların toplanmasına ilişkin davet yazısı ve kararı içeren evrakın tebliğ tarihini 20/11/2010 olarak değerlendirdiğini, dosyadaki tebligatın fotokopi olduğunu, bu nedenle tebliğ tarihinin tam olarak okunmadığını, esasen evrakın aslının incelenmesi hâlinde tebliğ tarihinin 26/11/2010 olduğunun açıkça görülebileceğini, bu konudaki itirazlarına rağmen evrakın

aslı incelenmeden davanın süre yönünden reddedildiğini, Mahkemenin kararında, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde temyiz yolunun açık olduğunu belirtildiğini, bu ibare doğrultusunda 15 gün içerisinde temyiz talebinde bulunduğunu ancak Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin, 2004 sayılı Kanun'da belirtilen on günlük sürenin geçmesinden sonra talepte bulunulduğunu belirterek temyiz istemini reddettiğini, Anayasa'nın 40. maddesinde kanun yolu, süresi, başvuru yapılacak merci ile başvuru şeklinin belirtilmesinin zorunlu olduğunu, davanın Asliye Ticaret Mahkemesi nezdinde genel hükümlere göre açıldığını, bu açıdan sürenin on beş gün olması gerektiğini, Yargıtay Ceza Dairelerinin uygulamasında kanun yolu ve süresinin yanlış gösterilmesi hâlinde tebligatın geçersiz olduğu kabul edilerek sürenin öğrenme tarihinden itibaren başlatıldığını, hukuk yargılamasında bu usulün uygulanmamasının eşitlik ilkesine aykırı olduğunu, karar nedeniyle maddi yönden zarara uğradığını belirterek Anayasa'nın 10., 35., 36. ve 40. maddelerinde düzenlenen haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüş ve yeniden yargılanma talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

27. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen hakkının ihlal edildiği iddiasının Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen mahkemeye erişim hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

28. Başvurucunun Mahkemece tebligat evrakının aslı celp edilmeden eksik inceleme ile karar verildiği, kararın usul ve yasaya aykırı olduğuna ilişkin iddiası ile kararın sonucu itibarıyla mülkiyet hakkının ihlali sonucunu doğurduğu iddiası ile ilgili olarak mahkemeye erişim hakkı kapsamında yapılacak değerlendirme sonucu verilecek kararın niteliğine göre bu aşamada ayrıca bir değerlendirme yapılmasına gerek görülmemiştir.

29. Başvurucunun, Mahkemenin gerekçeli kararında temyiz süresinin yanlış gösterildiği, bu açıdan temyiz süresinin kararda belirtilenin aksine on gün olarak kabul edilmesi nedeniyle temyiz talebinin reddine karar verilmesinin mahkemeye erişim hakkının ihlal sonucunu doğurduğu yönündeki şikâyeti açıkça dayanaktan yoksun olmadığı gibi bu şikâyet için diğer kabul edilemezlik nedenlerinden herhangi biri de bulunmamaktadır. Bu nedenle başvuruya ilişkin kabul edilebilirlik kararı verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

30. Başvurucu; Mahkemenin gerekçeli kararında temyiz talebinin gerekçeli kararın tebliğden itibaren on beş günlük süre içinde ileri sürülebileceğinin belirtildiğini, buna rağmen Yargıtay tarafından bu sürenin 2004 sayılı Kanun'un 164. maddesi gereğince on gün olarak kabul edilmesi ve temyiz isteminin reddine karar verilmesi nedenleriyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

31. Bakanlık görüşünde, Mahkemenin gerekçeli kararında kanun yolları kısmının "... *Davacı vekilinin yüzüne karşı davahaların yokluğunda, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 15 gün içerisinde Yargıtay yolu açık olmak üzere oy birliği ile verilen karar açıkça okunup anlatıldı*" şeklinde düzenlendiği, gerekçeli kararın 6/4/2012 tarihinde başvuru vekiline tebliği edildiği ve kararın 24/12/2012 tarihinde temyiz

edildiğinin anlaşıldığı belirtilerek şikâyetin değerlendirilmesi sırasında bu hususların dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

32. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında önceki iddialarını yineleyerek Bakanlığın zımnen şikâyetin kabul edilebilir olduğu yönünde görüş bildirdiğini belirtmiştir.

33. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

34. Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır."

35. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 6. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir."

36. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin yargı organlarına davacı ve davalı olarak başvurabilme ve bunun doğal sonucu olarak da iddiada bulunma, savunma ve adil yargılanma hakkı güvence altına alınmıştır. Anılan maddeyle güvence altına alınan hak arama özgürlüğü, kendisi bir temel hak niteliği taşımasının ötesinde Anayasa'nın 40. maddesi uyarınca diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmayı ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biridir (AYM, E.2013/64, K.2013/142, 28/11/2013). Bu bağlamda Anayasa'nın, devletin işlemlerinde ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmesi gerektiğini ifade eden 40. maddesinin de adil yargılanma hakkının kapsamının belirlenmesinde gözetilmesi gerektiği açıktır. Bunun yanında Anayasa'da adil yargılanma hakkının kapsamı düzenlenmediğinden bu hakkın kapsam ve içeriğinin Sözleşme'nin 6. maddesi çerçevesinde belirlenmesi gerekir (Onurhan Solmaz, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 22).

37. Adil yargılanma hakkının en temel unsurlarından biri olan mahkemeye erişim hakkı, bir uyuşmazlığı mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyuşmazlığın etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına gelmektedir. Kişinin mahkemeye başvurmasını engelleyen veya mahkeme kararını anlamsız hâle getiren, bir başka ifadeyle mahkeme kararını önemli ölçüde etkisizleştiren sınırlamalar mahkemeye erişim hakkını ihlal edebilir (Özkan Şen, B. No: 2012/791, 7/11/2013, § 52).

38. Anılan hak, kural olarak mutlak bir hak olmayıp sınırlandırılabilen bir haktır. Bununla birlikte getirilecek sınırlamaların hakkın özünü zedeleyecek şekilde hakkı kısıtlamaması, meşru bir amaç izlemesi, açık ve ölçülü olması ve başvurucu üzerinde ağır bir yük oluşturmaması gerekir (Serkan Acar, B. No: 2013/1613, 2/10/2013, § 38).

39. Dava açma ya da kanun yollarına başvuru için belli sürelerin öngörülmesi, bu süreler dava açmayı imkânsız kılacak ölçüde kısa olmadıkça hukuki belirlilik ilkesinin bir gereğidir ve mahkemeye erişim hakkına aykırılık oluşturmaz. Ne var ki

öngörülen süre koşullarının açıkça hukuka aykırı olarak yanlış uygulanması ya da hatalı hesaplanması nedeniyle kişiler dava açma ya da kanun yollarına başvuru hakkını kullanamamışsa mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğini kabul etmek gerekir (*Garanti Bankası A.Ş.*, B. No: 2013/4553, 16/4/2015, § 42).

40. Bir mahkemeye başvuru hakkının yasal birtakım şartlara tabi tutulması kabul edilebilir olsa da mahkemeler usul kurallarını uygularken bir yandan adil yargılanma hakkını ihlal edebilecek aşırı şekilcilikten, diğer yandan da yasalar tarafından düzenlenen usul kurallarının ortadan kaldırılması sonucunu doğurabilecek aşırı esneklikten kaçınmalıdır (*Walchli/Fransa*, B. No: 35787/03, 26/7/2007, § 29).

41. Anayasa'nın 40. maddesinin ikinci fıkrasında, devletin işlemlerinde ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağı ve başvuru sürelerini belirtmek zorunda oldukları ifade edilmiştir. Kanun koyucu, devlet organlarının tesis ettiği işlemlere karşı kanun yolları, hangi mercilere başvuracağı ve başvuru süresi bakımından tarafların doğru bilgi sahibi olmalarını sağlayarak dağınık mevzuat karşısında hangi yola müracaat edeceğini bilmeyen yahut tereddüt eden bireylerin hak arama özgürlüğünü etkin ve sağlıklı bir şekilde kullanmalarını amaçlamıştır (*Kommersan Kombassan Mermer Maden İşletmeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve diğerleri*, B. No: 2013/7114, 20/1/2016, § 50).

42. 6100 sayılı Kanun'un 297. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendinde, kanun yolları ve süresinin hüküm içeriğinde yer alması gerektiği belirtilmiştir.

43. Usul hükümlerine göre mahkeme kararlarının hüküm kısmında kanun yolu ve süresinin belirtilmesi zorunluluğu, özellikle temyiz süresine ilişkin ayrıksı durumların öngörüldüğü dava ve işler açısından önem arz etmektedir.

44. 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 5. maddesinde aksine hüküm bulunmadıkça dava olunan şeyin değerine veya tutarına bakılmaksızın asliye ticaret mahkemesinin tüm ticari davalar ile ticari nitelikteki çekişmesiz yargı işlerine bakmakla görevli olduğu, bir yerde asliye ticaret mahkemesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesinin görevi içinde bulunan ve Kanun'un 4. maddesi hükmünce ticari sayılan davalarla özel hükümler uyarınca ticaret mahkemesinde görülecek diğer işlere asliye ticaret mahkemesinde bakılacağı belirtilmiştir.

45. Bu yönüyle kanun sistematigi içinde asliye mahkemelerinin, asliye hukuk ve asliye ticaret mahkemeleri olarak ikiye ayrıldığı, asliye ticaret mahkemelerinin asliye hukuk mahkemesinin görevine giren ticari davaların çözümlendiği mahkemeler olduğu ve asliye ticaret mahkemesinin görevine giren işler dışında kalan tüm uyuşmazlıkların asliye hukuk mahkemesince çözümleneceği anlaşılmaktadır.

46. 1086 sayılı mülga Kanun'un yürürlükte olan 432. maddesinin birinci fıkrasında asliye mahkemelerinde (asliye hukuk-asliye ticaret) görülen davalarda verilen kararlara karşı temyiz süresinin on beş gün olduğu belirtilmiştir.

47. 2004 sayılı Kanun'un 164. maddesinin ikinci fıkrasına göre İflas İdaresinin kararlarına karşı Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından verilen kararlar ilgili olarak on günlük bir temyiz süresinin öngörüldüğü, somut olay açısından ayrıksı bir durumun söz konusu olduğu anlaşılmaktadır.

48. Dava açma sürelerini düzenleyen son derece karışık ve dağınık olan bir mevzuatın aşırı şekilci (katı) yorumu, mahkemeye erişim hakkını ihlal edebilir. Özellikle başvuru mercii ve süresi doğru gösterilmeyen işlemlerle ilgili davalarda mahkemelerin usul kurallarını yorumlarken mahkemeye erişim hakkının özünü

zededecek şekilde katı yorumdan kaçınmaları gerekir (*Mohammed Aynosah*, B. No: 2013/8896, 23/2/2016, § 40).

49. Başvurucu, Mahkemenin gerekçeli kararında belirtilen temyiz süresi içinde Yargıtaya başvurduğunu ancak Yargıtayın gerekçeli kararda gösterilen süre yerine Kanun'da öngörülen temyiz süresini dikkate alarak temyiz istemini reddettiğini, Mahkemenin belirttiği süreye güvenerek hareket ettiğini, genel hükümlere göre on beş günlük temyiz süresinin uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

50. Somut olayda başvuru tarafından İflas İdaresinin kararının iptali ve alacağın iflas masasına kaydı talebiyle açılan davada, Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesinin davayı süre yönünden reddettiği, Mahkemenin 18/10/2011 tarihli karar celsesi tutanağında "*Dair, davacı vekilinin yüzüne karşı davahaların yokluğunda, Yargıtay yolu açık olmak üzere verilen karar açıkça okunup anlatıldı.*" ibaresi yazılmak suretiyle kanun yolu süresi gösterilmediği gibi gerekçeli kararda temyiz süresinin on beş gün olarak belirtildiği, başvurucuya gerekçeli kararın 6/4/2012 tarihinde tebliğ edildiği, başvurucunun bu süre içinde 24/4/2012 tarihinde temyiz talebinde bulunduğu, Yargıtay 23. Hukuk Dairesinin de 2004 sayılı Kanun'un 164. maddesi hükmüne göre temyiz süresinin on gün olduğunu ve süresi içinde talepte bulunulmadığını belirterek temyiz istemini reddettiği anlaşılmıştır.

51. Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde izah edildiği gibi iflas hukukuyla ilgili bir davaya bakan Asliye Ticaret Mahkemesinin kısa kararında kanun yolu süresini belirtmediği gibi gerekçeli kararında da süreyi yanlış gösterdiği, asliye ticaret mahkemesi kararlarına karşı genel olarak on beş günlük bir temyiz süresinin öngörüldüğü, somut olayda olduğu gibi temyiz süresinin on gün olduğuna ilişkin ayrık bir durumun söz konusu olduğu davada, sürenin taraflara doğru bir şekilde belirtilmesinin daha da önem arz ettiği, bu açıdan başvurucunun gerekçeli kararda belirtilen süreye güvenerek hareket etmesinin makul görülebileceği, Mahkemenin kanun yolunu ve süresini taraflara doğru gösterme yükümlülüğü dikkate alındığında temyiz süresinin on gün olduğunu kabul ederek dilekçenin reddine karar veren Yargıtay Dairesinin değerlendirmesinin mevzuat hükümleri çerçevesinde ve öngörülebilirlik sınırları içinde olduğunun kabul edilemeyeceği, yapılan yorumun başvurucunun temyiz hakkını kullanmayı imkânsız kılacak ölçüde ve aşırı şekilci bir yaklaşımla elde edildiği, bu açıdan kararın başvurucunun mahkemeye erişim hakkını zedelediği sonucuna ulaşılmıştır.

52. Yukarıda açıklanan nedenlerle başvurucunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

53. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurucunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. ...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel

mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

54. Başvurucu, ihlalin tespiti ile yeniden yargılamaya karar verilmesini talep etmiştir.

55. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

56. Mahkemeye erişim hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama hukuku yarar bulunduğundan kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere dava dosyasının ilgili Yargıtay Dairesine gönderilmek üzere Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

57. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan mahkemeye erişim hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

C. Kararın bir örneğinin mahkemeye erişim hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara 3. Asliye Ticaret Mahkemesine **GÖNDERİLMESİNE,**

D. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,**

E. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE**

9/6/2016 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ